

An de an, Teatrul Național „I. L. Caragiale” rămâne fidel inițiativei sale de a organiza matinee poetice. Călăuzit de un declarat „cult al poeziei”, grupul de animatori și acestor recitaluri a adus în fața auditoriului, proaspăt și receptiv, vorbitori competenți, care au știut să sintetizeze cunoștințele „de bază” și să ofere inedite unghiuri de interpretare a universului poetic al unuia sau altuia dintre creatori.

Cum e și firesc, acest gen de manifestări aparține în primul rând tinerețului; alături de el apar însă mari actori ai teatrului: I. Finteșteanu, cu ironia subtilă și intonațiilor; Ion Manu, cu inedita caligrafie a gesturilor și mimica bogată, constituind scurta recitare într-un moment de teatru; prețiosul oaspete George Vraca — întotdeauna acasă într-un recital Eminescu — cu inimitabila eșantă a stilului propriu.

Ca să ajungă la publicul de azi, poezia se vrea înțeleasă, trăită, transfigurată de vibrația actorului, devenind o descoperire personală a acestuia. Actorul care urcă pe scenă pentru a rosti versuri dă un examen neînchipuit de greu și de complex: un examen de inteligență, de cultură, de tact, de sensibilitate artistică, de simț al măsurii. De aceea, aparițiile frecvente ale tinerilor la matineele poetice rămân o școală deosebit de utilă.

O școală în care se remarcă, de altfel, cîțiva virtuozii, cîteva personalități. În primul rînd, Elena Sereda — prin inteligența cu care-și folosește înclinația pentru recitare, prin talentul de a da noutate unor versuri de mult cunoscute, de a le descoperi o logică interioară; apoi, Matei Gheorghiu — pentru simplitatea cu care descifrează idei filozofice, pentru capacitatea de a demitiza poezia, de a o apropia ascultătorului, pînă la introducerea ei în viața cotidiană; în sfîrșit, Gh. Cozorici, pentru vibrația autentică, pentru patosul reținut, pentru forța interpretării sale — și, în ultimul rînd, pentru un soi de farmec per-

sonal care servește cu mult succes exigențele muzei Erato. Se mai ascultă cu plăcere timbrul muzical al Valeriei Gașcalov, vocea gravă, joasă, a Simonei Bondoc; se apreciază stilul plin de grațioasă sobrietate al Elisabetei Preda; după cum este apreciată forța interpretării lui Damian Crișmaru (chiar dacă se lasă uneori furat de muzica propriei sale voci); logica solidă a frazării lui N. Gr. Bălănescu; umorul și talentul de a construi o atmosferă ale Adrianei Piteșteanu (chiar dacă i se poate reproșa o anume lipsă de discreție, o anume tendință de a ocupa primul plan, în dauna textului); concizia și siguranța lui Matei Alexandru; dinamismul, verva, hazul Diașăi Olteanu — care, literalmente, nu încapă în scenă; lipsa de emfază, durerea reținută, grea, din unele apariții ale lui Emil Liptac... E o însiruire care ar putea continua, dacă n-ar trebui semnalat și pericolul interpretărilor dulcele, fals patetice, cu priviri „luminate” și gesturi teatrale — sau, dimpotrivă, al celor retorice, grandilocvente. Matinele închinate liricii eminesciene a cuprins cîteva momente trădînd o penibilă neaprofundare a versurilor respective, o neînțelegere a spiritului, a atmosferei lor.

Cîteva cuvinte despre modul cum se încheagă în spectacol difecțiile re itări. Cerința unității este destul de greu de realizat; de aceea, cadrul sobru, selecția severă și gradația aparițiilor sînt, de cele mai multe ori, criteriile sigure ale reușitei. Sugestia unui decor de atmosferă, preferată la ultimul recital — de poezie post-eminesciană —, a fost utilă închegării unui cadru și a oferit actorilor posibilitatea unor atitudini mai degajate. Cu totul inadecvată însă, contravenind spiritului de sobrietate și bun-gust care domnește în spectacolele Teatrului Național, a fost soluția regizorală aleasă pentru recitalul Vasile Alecsandri Din fericire excepție, acest matineu poetic constituie un model de studiere acontemporană a unui poet.